
MeegevalLEN?

door Jan Schinkelshoek De auteur is directeur van een communicatiebureau in Den Haag en oud-Tweede Kamerlid voor het CDA.

MeegevalLEN? Zeker, de gemeenteraadsverkiezingen hadden voor het CDA slechter kunnen uitpakken. Maar na zo'n uitslag kun je niet opgelucht ademhalen, lijkt me.

Op het risico af voor zwartkijker te worden uitgemaakt, kun je er niet omheen dat het CDA op een nieuw dieptepunt is aanbeland, nog versluierd door een lage opkomst. Nog nooit waren er zo weinig christendemocratische raadsleden. Ja, 'we' hebben Amsterdam behouden: gefeliciteerd. Maar dat poetst niet weg dat we in kerngebieden een optater hebben gekregen. En dat zonder dat Pieter Omtzigt en de nieuwe boerenbeweging meededen.

Die weggemoffelde nederlaag is het topje van de ijsberg. Wie in de partij rondkijkt, ziet hoe veel afdelingen door de hoeven dreigen te zakken. Het ledental, vergrijsd en wel, loopt al jarenlang terug. En, misschien wel het meest bedreigend: steeds meer partijgenoten haken mentaal af.

Dat alles is niet meer dan de kennelijk onvermijdelijke uitloper van een neergang die sinds een jaar of twee de partij in een onverbiddelijke houdgreep heeft. Een ontspoorde verkiezing over het lijsttrekkerschap, uitmondend in een afsplitsing, een ondermaatse verkiezingscampagne, een beroerde kabinetsformatie en een voor-elk-wat-wils regeringsprogramma.

Twee jaar geleden, aan de vooravond van de coronacrisis, dacht ik dat het CDA goud in handen had. En ondanks alle Haagse schijnbewegingen geloof ik dat nog steeds. Er is, misschien wel meer dan ooit, behoefte aan een partij die letterlijk perspectief biedt. Die verbinding zoekt. Die respect afdwingt. Die waarden in praktijk brengt.

Sinds, zeg, de jaren tachtig is Nederland in de greep geraakt van wat een socioloog als Hans Boutellier de 'pragmacratie' noemt. Dat is een bestuursstijl waarin zogenaamde redelijkheid, zakelijkheid en efficiëntie alles verdringen wat snakt naar idealen, visie, inspiratie. Zoveel jaar later blijkt dat toch wat te schraal, te kaal, te koud, te veel ieder voor zich. Er is meer nodig om een samenleving bij elkaar te houden – leefbaar, duurzaam, fatsoenlijk.

Als geen ander heeft het CDA het verhaal in huis om het land uit die malaise te tillen, om perspectief te bieden. Ja, het is het verhaal van saamhorigheid, verantwoordelijkheidszin, rentmeesterschap en gerechtigheid; het verhaal dat werk maakt van klassieke christelijke waarden.

Op papier staat het klaar, fraai uitgeschreven. Maar er gebeurt te weinig mee. Vertaald in een concreet hedendaags actueel program is het nauwelijks. Wie kan in een paar zinnen zeggen waar de christendemocratie voor staat? In het regeerakkoord laat het zich niet teruglezen, in de Tweede Kamer is het veel te stil, de partijleider heeft de handen vol aan het buitenland, plaatselijke afdelingen zoeken hun kracht in lokale thema's.

Willen de provinciale verkiezingen ook 'meevallen', dan moet er iets gebeuren. En die verkiezingen zijn al binnen een jaar.